

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **V. K.**, bývajúceho v K., proti žalovanej **J. T.**, bývajúcej v K., v dovolacom konaní zastúpenej JUDr. I. R., advokátkou so sídlom v K., **o návrhu žalovanej na obnovu konania vedeného na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 14 C 1435/99**, vedenej na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 14 C 2/2003, o dovolaní žalovanej proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 31. októbra 2008 sp. zn. 3 Co 161/2007, takto

r o z h o d o l :

Uznesenie Krajského súdu v Košiciach z 31. októbra 2008 sp. zn. 3 Co 161/2007 **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Košice II uznesením z 13. októbra 2006 č.k. 14 C 2/2003-90 zamietol návrh na obnovu konania vedeného na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 14 C 1435/99 a uložil žalovanej povinnosť nahradiť žalobcovi trovy konania. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že neboli splnené podmienky na povolenie obnovy konania v zmysle ustanovenia § 228 ods. 1 písm. a/ O.s.p., lebo z tohto zákonného ustanovenia vyplýva, že musí ísť o skutočnosti, rozhodnutia, alebo dôkazy, ktoré už v pôvodnom konaní v čase rozhodovania súdu existovali a účastník ich len bez svojej viny nemohol použiť. Keďže rozsudok o neplatnosti závetu, na ktorý sa žalovaná odvoláva, „nebol“ v čase rozhodovania súdu prvého a druhého stupňa, nemožno naň ako na dôvod obnovy prihliadať. Výrok o trovách konania odôvodnil s poukazom na ustanovenie § 142 ods. 1 O.s.p.

Krajský súd v Košiciach uznesením z 31. októbra 2008 sp. zn. 3 Co 161/2007 na odvolanie žalovanej potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa vo výroku, ktorým návrh na obnovu konania vedeného na Okresnom súde Košice II pod č. k. 14 C 1435/99 zamietol.

Zmenil ho vo výroku o trovách konania tak, že náhradu trov prvostupňového konania účastníkom nepriznal a rozhodol o náhrade trov odvolacieho konania. Na rozdiel od súdu prvého stupňa dospel k záveru, že žalovaná bez svojej viny nemohla predložiť dôkaz o tom, že žalobca je dedičom nehnuteľnosti na M. ulici č. X. v K., keďže na Okresnom súde Košice I prebiehalo konanie o neplatnosť závetu, na základe ktorého nadobudol žalobca uvedený dom do vlastníctva dedením ku dňu smrti poručiťky. Napriek tomu považoval rozhodnutie okresného súdu za vecne správne. Po doplnení dokazovania totiž zistil, že po právoplatnosti pôvodného konania o zrušení práva spoločného nájmu k bytu boli dňa 17. januára 2003 členské práva k predmetnému bytu prevedené na manželov R. a Z. V.. Následne 22. augusta 2003 manželia R. a Z. V. uzavreli zmluvu o prevode členských práv predmetného bytu s manželmi R. K. a M. K., ktorí sú aj v súčasnosti členmi S. K. II a nájomcami predmetného bytu. Z uvedeného zistenia vyvodil, že novým rozhodnutím právne vzťahy tretích osôb nemôžu byť dotknuté (§ 235 ods. 4 O.s.p.). Preto ani v prípade, ak by súd po povolení obnovy konania v novom rozhodnutí o veci určil za výlučnú nájomníčku a členku S. K. II žalovaných, takéto rozhodnutie by nič nezmenilo na tom, že manželia V. a následne manželia K. nestratili nadobudnuté práva. Zmenu rozhodnutia o výroku o trovách odôvodnil s poukazom na ustanovenie § 150 O.s.p., ktoré aplikoval aj v súvislosti s rozhodnutím o náhrade trov odvolacieho konania.

Proti tomuto uzneseniu krajského súdu podala včas dovolanie žalovaná. Navrhla rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Uviedla, že rozhodnutie odvolacieho súdu trpí vadou uvedenou v § 237 písm. f/ O.s.p. Odvolací súd totiž v dôvodoch svojho uznesenia prezumoval výsledok rozhodnutia nasledujúceho po rozhodnutí o povolení obnovy konania, čo je neprípustné. Týmto rozhodnutím, keďže inak boli splnené zákonné dôvody pre povolenie obnovy konania, jej odvolací súd odňal možnosť konať pred súdom v nasledujúcom konaní o obnove, predmetom ktorého je zisťovanie, či je rozhodnutie vydané v pôvodnom konaní vecne správne.

Žalobca svoje právo vyjadriť sa k dovolaniu nevyužil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie bolo podané v lehote určenej v § 240 ods. 1 O.s.p. osobou oprávnenou na tento procesný úkon, skúmal ďalej, či dovolanie smeruje proti takému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktoré možno podľa zákona napadnúť týmto opravným prostriedkom. Dospel pritom

k záveru, že dovolanie je v danej veci prípustné a tiež dôvodné pre vadu uvedenú v § 237 písm. f/ O.s.p.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

Keďže v prejednávanej veci je dovoláním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu, podmienky prípustnosti tohto mimoriadneho opravného prostriedku upravujú ustanovenia § 239 O.s.p.

Dovolanie je zásadne prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ak odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa (§ 239 ods. 1 písm. a/ O.s.p.) alebo ak odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev [§ 109 ods. 1 písm. c/] na zaujatie stanoviska (§ 239 ods. 1 písm. b/ veta prvá O.s.p.). Dovolanie je prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu (§ 239 ods. 2 písm. a/ O.s.p.) alebo ak ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia (§ 239 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) alebo ak ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky (§ 239 ods. 2 písm. c/ O.s.p.).

Žalovaná napadla dovoláním uznesenie odvolacieho súdu, ktorým odvolací súd potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa týkajúce sa merita veci (povolenia obnovy konania). Keďže nejde o prípad uvedený v ustanovení § 239 ods. 1 O.s.p., prípustnosť jej dovolania bolo potrebné posudzovať podľa § 239 ods. 2 O.s.p.

V posudzovanej veci odvolací súd vo svojom potvrdzujúcom uznesení nevyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu. Prípustnosť dovolania podľa § 239 ods. 2 písm. a/ O.s.p. preto neprichádza do úvahy. Nejde ani o prípady, v ktorých by bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, resp. o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné

(nevykonateľné) na území Slovenskej republiky. Dovolanie preto nie je prípustné ani podľa § 238 ods. 2 písm. b/ a c/ O.s.p.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v ustanovení § 237 O.s.p., neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 239 ods. 1 a ods. 2 O.s.p., ale sa komplexne zaoberal otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. (t.j., či v prejednávanej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, nedostatku návrhu na začatie konania, hoci podľa zákona návrh bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a rozhodovania vylúčeným sudcom, či konania nesprávne obsadeným súdom).

Dovolací súd po preskúmaní veci zistil, že konanie pred odvolacím súdom trpí vadou uvedenou v § 237 písm. f/ O.s.p., na ktorú je povinný prihliadnúť, aj keď ju účastník konania nenamieta.

V posudzovanej veci žalovaná podala síce odvolanie proti uzneseniu súdu prvého stupňa 14. novembra 2006, odvolací súd však o ňom rozhodol až uznesením z 31. októbra 2008.

Vzhľadom na prechodné ustanovenie § 372p ods. 1 O.s.p. k úpravám účinným od 15. októbra 2008, podľa ktorého na konania začaté pred 15. októbrom 2008 sa použijú predpisy účinné od 15. októbra 2008, ak nie je ďalej ustanovené inak, bolo potrebné v súvislosti s prejednaním odvolania na vec vzťahovať Občiansky súdny poriadok v znení účinnom od 15. októbra 2008, t.j. v znení novely vykonanej zákonom č. 384/2008 Z.z. (ďalej len O.s.p.).

Podľa § 214 ods. 1 písm. a/ O.s.p. na prejednanie odvolania proti rozhodnutiu vo veci samej nariadi predseda senátu odvolacieho súdu pojednávanie vždy, ak je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie.

Z citovaného zákonného ustanovenia je zrejmé, že odvolací súd musí v prípade prejednávania odvolania týkajúceho sa veci samej, nariadiť pojednávanie, ak dokazovanie vykonané pred súdom prvého stupňa opakuje alebo ak sám dokazovanie dopĺňa. Účelom tohto ustanovenia je zabezpečiť účastníkom konania právo na spravodlivý proces, najmä umožniť im realizáciu práva vyplývajúceho z ustanovenia § 123 O.s.p., t.j. práva vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým dôkazom, ktoré sa vykonali. Ak preto odvolací súd v priebehu odvolacieho konania doplní dokazovanie bez toho, aby nariadil pojednávanie a účastníkom umožnil vyjadriť sa k týmto novým dôkazom, odníme im možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Dovolací súd poznamenáva, že súdna prax zastávala obdobné stanovisko už aj pred účinnosťou novely Občianskeho súdneho poriadku vykonanej zákonom č. 384/2008 Z.z. (porovnaj rozsudok NS SR sp. zn. 5 Cdo 147/01 uverejnený v časopise Zo súdnej praxe č. 4/2002).

V posudzovanej veci z obsahu spisu nepochybne vyplýva, že odvolací súd v priebehu odvolacieho konania doplnil dokazovanie vyžiadanim si správy od S. K. II na okolnosti týkajúce sa režimu bytu č. X. na X. v K. v dobe po právoplatnosti súdneho konania, obnovu ktorého žalovaná žiada povoliť a o ktoré skutočnosti napokon oprel svoje rozhodnutie vo veci samej. Odvolací súd bol preto povinný na prejednanie odvolania žalovanej nariadiť pojednávanie a tým umožniť účastníkom konania (žalovanej) vyjadriť sa k tomuto novému dôkazu. Keďže odvolací súd v danej veci takto nepostupoval a pojednávanie na prejednanie odvolania nenariadil, konal v rozpore s ustanovením § 214 ods. 1 písm. a/ O.s.p. Týmto nesprávnym postupom odňal žalovanej možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Konanie zaťažil vadou, ktorá zakladá jednak prípustnosť dovolania a je tiež dôvodom, pre ktorý dovolací súd musí napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou, nemôže byť vecne správne. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto uznesenie krajského súdu podľa § 243b ods. 2 O.s.p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Pokiaľ dovolateľka tvrdila, že jej bola odňatá možnosť konať pred súdom tým, že odvolací súd prezumoval v konaní o povolení obnovy výsledok rozhodnutia nasledujúceho po rozhodnutí o povolení obnovy konania, čo je neprípustné, treba uviesť, že táto námietka žalovanej vadu odňatia možnosti konať pred súdom v zmysle ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p. nezakladá. Touto námietkou žalovaná v podstate vytýka odvolaciemu súdu omyl pri

aplikácii práva, čo treba považovať za dovolací dôvod uvedený v ustanovení § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p., ktorý prípustnosť dovolania nezakladá.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného konania a tiež dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 veta tretia O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 27. januára 2010

JUDr. Ladislav Górasz, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová